

de samlede Omkostninger derved beløb sig til $3\frac{1}{4}$. Man skulde synes, det var et mærkeligt Grundlag for et Erstatningshøjsmaal til Staten, ganske vist paa Billighedsgrundlag ikke som et Retskrav, og det har ikke været Mindretallet muligt at se, at her forelæa et virkelig Grundlag for Staten til at træde hjælpende til. Hjælpen forudsætter en Trang, og denne Trang maa være motiveret, det tror jeg ogsaa, den ærede Ordfører (N. Nielsen) vil give mig Ret i, thi at motivere det med, at de nu en Gang ere bleone støttede af Staten, de ere komne uden for Rammen, de ere, for at bruge et populært Udtryk, komne lidt til Fadet, og derfor skulle de have mere, det er en Betragtning, som i Reglen ikke gøres gældende, naar der er Tale om at yde Hjælp, paa ingen Maade. Jeg kunde bedre have forstaaet, hvis det ærede Medlem var kommet med et Andragende fra 100,000 Husmænd, som ikke vare i Kreditforeningen, og havde sagt: De andre have faaet Hjælp i sin Tid og have senere gjort en fordelagtig Konvertering, men her er nogle, som ikke have opnaaet nogen Fordel, skulle vi ikke give dem en Gabe, det var mere naturligt. Nu kunde jeg forstaa en Ting, hvis man sagde: Vi se bort fra alt, hvad der er passeret, det, som er vist, er, at de ere i Trang og Forlegenhed, og vi maa hjælpe; men det kan den ærede Ordfører umulig paastaa, det hele, det drejer sig om, som jeg har ophlyst i Betænkningen, er, at der er ca. 120,000 Kr. tilbage for Sjælland og ca. 40,000 for Derne, det er erkendt fra Flertallets Side, og det maa i Forhold til en Obligationssmasse paa ca. 24 Millioner konverterede Obligationer siges at være temmelig forsvindende (Medsigelse). Det er mig opgivet fra kompetent Side, at det er 23,800,000. (Stemmer: Det er for Sjælland). Nej, det er for hele Landet, thi her er kun Tale om den konverterede Masse. Det er det, Mindretallet har imod det, at der ganske mangler et Grundlag for overhovedet at paakalde Statens Hjælp, og end ikke de Grunde, som det ærede Medlem anførte, forekomme mig at kunne staa Prøve, selv om man stiller sig paa det ærede Medlems Standpunkt. Thi, naar den ærede Ordfører vilde sammenligne disse smaa Ejendomsbesiddere med de større, saa svarer jeg: Paa ingen Maade. Jeg har ingenlunde gjort mig til Talsmand for de store Ejendomsbesiddere, det er det ærede Medlem og hans Benner, som støtte de overdrevne agrariske Fordringer. Det har jeg paa ingen Maade gjort, men naar han endelig vil anstille den Sammenligning, kan det virkelig ikke gaa an at sige: De Smaa folk trykke Renten af en

saadan lille Prioritet mere end de store! Nej, er først den store Ejendomsbesiddere dygtig forgældet, og har han, lad os sige 1,000 Tdr. Land, som ere rigtig godt prioriterede, er det selvfølgelig langt vanskeligere for ham i nedad gaende Tider at klare sig end for den lille Ejendomsbesiddere, som for en væsentlig Del lever af noget, andet end sin Ejendom, nemlig af sin Arbejdskraft, af Kørsel, eller hvad der ellers falder for. At sammenligne den her foreslaaede Hjælp med Hjælpen til Kommunerne, forekommer mig ogsaa mærkeligt. Man har erkendt, at Hartkornskatterne — det er i hvert Tilfælde det Grundlag, hvorpaa det hviler — komme til at hvile uforholdsmæssig tungt paa Grund af deres Stigning, samtidig med at Ejendomspriserne ere gaaede tilbage. Men disse Grunde lade sig aldeles ikke anføre for disse Smaaakaarsfolk; man maatte meget snarere sige, at Tiden havde været gunstig for de ganske smaa Brug, absolut gunstig, thi for saa vidt der er Spørgsmaal om Arbejdsløn, Kørsel, Priserne paa Havre, at den Slags Ting, har det været i Favn af de smaa Ejendomsbesiddere og ingenlunde til deres Skade. Naar den ærede Ordfører gjorde gældende, at de paagældende, som sagt, en Gang ere komne ind under Statens Forsorg, og at man saa maa blive ved at hjælpe dem, saa vil jeg dog bemærke, at det kunde interessere mig at høre, om det ærede Medlem virkelig tænker sig den Betragtning gjort gældende, naar det store Agrarforflag om en Statsgaranti for de samlede Kreditforeninger bliver gennemført. Jeg haaber selvfølgelig for mit Bedkommende, at et saadant Forflag aldrig maa blive til Lov, men skulde det virkelig blive det, vilde det være interessant at se den Konsekvens dragen deraf: Vi have nu en Gang opnaaet at faa Statsgaranti; hvad enten vi gøre daarlige eller gode Forretninger, hvad enten der er Grund dertil eller ikke, saa ville vi hver Gang, der er Lejlighed dertil, søge at opnaa flere Fordere! Jeg tror nok, at det ærede Medlem saa vil indrømme, at Konsekvenserne ikke ere ganske usarlige. Man har allerede fra en Politikers Side her i Salen set fremhæve som Præcedens for at skulle tiltræde Statsgarantien for alle Kreditforeningerne, at vi en Gang have oprettet Husmandskreditforeningerne. Jeg tillod mig den Gang at udtale, at den Konsekvens vilde blive dragen, men det brød man sig selvfølgelig ikke om. De smaa skulde hjælpes, det skulde være en Undtagelseslov uden for Reglen. Nu ser man denne Konsekvens blive dragen: Kan Staten garantere for